

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny v obchodním režimu s USA po vstupu do EU

Obchodně politické vztahy EU vůči třetím zemím jsou podle zakládacích dokumentů Společenství v jeho výlučné kompetenci a představují tudíž politiku společnou a závaznou pro všechny členy. Členské země vycházejí při koncipování společné obchodní politiky ze svých národních obchodních koncepcí, které systematicky projednávají v rámci formací Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy a v systému Evropské komise.

V obchodních vztazích ČR s USA se vstupem ČR do EU změnil celní režim (výše cel), přístup k vládním zakázkám na základě dohody WTO GPA (recipročně), obchodně-politický režim v případě sankčních opatření EU vůči USA nebo obráceně. Stejně tak se na ČR vztahují ujednání mezi EU a USA v pohybu zboží např. v oblasti kontejnerové námořní dopravy, leteckého karga apod.

1. Vyloučení ČR z režimu GSP (dovoz čs. zboží do USA)

Na základě prohlášení amerického prezidenta č. 7758, ze dne 1.3.2004, uveřejněném ve Federálním registru, byl změněn seznam rozvojových zemí, které jsou příjemci programu GSP. Ve smyslu zákona o obchodu (Trade Act 1974), článku 502 b1c, který stanoví, že země Evropské unie nemohou být klasifikovány jako rozvojové země a tím nemohou být příjemci programu GSP, byly s platností od 1.5.2004 nové členské země, požívající doposud výhod GSP, z režimu GSP vyňaty.

Úřad amerického obchodního zmocněnce (Office of the U.S. Trade Representative) k tomuto datu provedl změnu ve Federálním registru. Dne 1.5.2004 byla změna provedena v automatizovaném celním systému americké celní správy.

Vyšší cla na dovoz zboží z ČR se dotýkají např. potravin, chemikálií, skla, porcelánu a keramického zboží, hotové bižuterie, strojírenských zařízení a některých strojírenských výrobků, zbraní, pryžových a plastikařských výrobků, textilu a oděvů, některých druhů oceli, čerpadel, leteckých motorů, turbín, obráběcích strojů, hudebních nástrojů apod.

Aktuální výše cla na české zboží při dovozu do USA je dána všeobecným tarifem amerického celního sazebníku HTS, který zveřejňuje U.S. International Trade Commission on-line na adrese:

<http://dataweb.usitc.gov/scripts/tariff2004.asp>.

K ověření výše cla pro dílčí zbožovou položku dle všeobecného tarifu je třeba znát číselný kód (4 -8 znaků) celního sazebníku pro příslušnou položku nebo přesný anglický název zbožové položky..

2. Rozšíření dohody o vládních zakázkách GPA

Dne 3. května 2004 vydal Úřad amerického obchodního zmocněnce (USTR) Rozhodnutí (publikované ve Federálním Registru (Vol. 69, No. 89) 7. května 2004), kterým Spojené státy přiznaly novým členským zemím EU včetně ČR stejné podmínky v přístupu k americkým veřejným zakázkám určených federálních institucí a amerických států, jako všem smluvním stranám WTO dohody GPA (Government Procurement Agreement).

USA implementovaly GPA (mnohostrannou dohodu WTO) na základě zákona o obchodních dohodách (The Trade Agreements Act 1979) dne 1.1.1996. GPA umožňuje smluvním zemím přístup k americkým veřejným zakázkám určených federálních institucí a amerických států, které GPA akceptovaly (v současnosti 37 amerických států). Na základě GPA je pro federální nebo státní zakázky udělována výjimka z omezení nákupu amerického zboží nebo služeb („Buy America“). Rozsah vládních zakázek v USA je odhadován na 200 mld. USD ročně

Přístup zahraničních subjektů, resp. zboží se zahraničním obsahem, se vztahuje na většinu federálních institucí. GPA však nezakládá automatický přístup ke všem státním zakázkám s federálním nebo státním financováním. Odsouhlasené federální instituce a státní instituce (subcentral level) jejichž programů se mohou účastnit zahraniční subjekty, resp. zboží zahraničního obsahu, jsou uvedeny v příloze č.1,2.. GPA se generelně při nákupu zboží vztahuje na zakázky v objemu nad 175.000 USD.

Přístup k veřejným zakázkám je omezen zejména těmito výjimkami:

- na základě legislativy související s národní bezpečností USA (national security clause) jsou vyňaty dodávky pro ministerstvo obrany (Department of Defense/Corps of Army Engineers), zařízení letišť a další zařízení pro potřeby FAA (Federal Aviation Administration), bezpečnostní zařízení, nukleární materiály a technologie pro jaderné elektrárny.
- z GPA jsou vyňaty projekty hromadné dopravy, financované z federálních nebo státních zdrojů
- zemědělské produkty a nákupy zboží určeného pro zahraniční pomoc (USAID)
- stavba lodí
- dopravní služby (přeprava cestujících a nákladů)
- zakázky, které jsou zařazeny do programu rozvoje drobného podnikání. určené výhradně americkým malým a středním podnikům (SME's programs).
- některé komodity v rámci nákupů GSA (Government Supply Agency).
- telekomunikační zařízení pro rozvoj venkovských oblastí v rámci „Rural Electrification Administration“ (USDA)
- na státní úrovni jsou vyjmuty z nákupů některé komodity zahraničního původu jako stavební ocel, motorová vozidla, uhlí apod. , jedná se o komodity, které mají signifikantní význam pro hospodářství daného státu.

Na státní úrovni je účast zahraničních subjektů a nákup zahraničního zboží zvláště upravena např. v případě některých energetických společností nebo přístavů: Tennessee Valley Authority, Bonneville Power Administration, Western Area Power, Southwestern Area Power, Alaska Power Administration, New York Power Authority, Port Authority of New York and New Jersey, St Lawrence Seaway Development Corporation, Port of Baltimore atd.) Předpisy pro nákup v rámci veřejných zakázek na státní úrovni mohou být zvláště upraveny a jsou restriktivnější (např. Pensylvánie).

Na zakázky ministerstva obrany USA se vztahuje pravidlo nákupu výlučně amerického zboží a služeb na základě zákona Buy America a dalších legislativních předpisů (výnosů kongresu).

Vládní zakázky jsou realizovány výhradně elektronicky. Veřejné zakázky (nad 25 tis. USD) publikuje US Government Printing Office formou „Commerce Business Daily (CBD) v tištěné a elektronické formě CBDnet (<http://cbdnet.access.gpo.gov/index.html>), přístup na stránku je volný. Pravidla pro veřejné zakázky jsou uvedena na www.arnet.gov.

V některých případech veřejných zakázek je zadavatelem požadována předkvalifikace a pouze vybrané subjekty jsou zařazeny na seznam potenciálních dodavatelů. Subjekty ze smluvních zemí GPA mohou být na tento seznam zařazeny po splnění kvalifikačních předpokladů, které však mohou být restriktivní ve prospěch místních firem (např. historie realizovaných dodávek pro daný subjekt).

Všeobecně je oznamovací doba vyhlášení veřejné soutěže stanovena na 45 dnů (před termínem podání nabídek).

Přistoupení k GPA a otevření trhu amerických veřejných zakázek znamená posun v přístupu na americký trh vládních kontraktů pro čs. subjekty. Z opatření mohou zejména profitovat američtí distributoři, kteří mají možnost nabízet čs. zboží nejen jako finální dodávky, ale i jako subdodávky finálním dodavatelům.

Informace o způsobu zadávání a možnostech účasti v amerických veřejných zakázkách mohou čs. podniky najít na stránkách: www.ustr.gov, www.eps.gov, www.FedBizOpps.gov.

3. Převzetí externího celního tarifu EU při dovozu zboží do ČR

Na dovoz amerického zboží je aplikováno jelo jednotného celního sazebníku EU, čímž byl odstraněn celní diferenciál u některých, pro USA významných, položek (letecká technika, civilní letadla a jejich příslušenství, automobily a automobilové součástky). U většiny zboží položek měla ČR nižší celní zatížení než ostatní nové členské země. V některých případech může být výše cla při dovozu do ČR vyšší.

Informace o současném celním režimu lze získat na informační službě MF - Generální ředitelství cel na následujících telefonních číslech:

M. Křen, tel.: +420-261331922

N. Psotová, tel.: +420-261332931

fax: +420-261332000, e-mail: zakon106@cs.mfcr.cz

webová stránka: www.cs.mfcr.cz.

4. Sankční obchodně-politická opatření ve vztazích EU - USA

V případě odvetných obchodně-politických opatření ze strany USA vůči EU nebo obráceně je ČR jako členská země EU ve stejném režimu jako ostatní členské země.

Např.. dne 1.3.2004 zahájila EU na základě rozhodnutí WTO odvetná obchodní opatření vůči USA. Americký Kongres nepřijal úpravu zákona FSC Repeal and Extraterritorial Income Act (ETI Act 2000), jehož ustanovení o daňových úlevách pro exportéry byla shledána v rozporu s obchodními pravidly WTO.

EU uvalilo dodatečná cla ve výši 5% na 1.608 položek. Celní zátěž poroste o 1% každý měsíc, nejvýše do 17% v březnu 2005, dokud USA nezmění sporný zákon. EU je oprávněno uvalit odvetná opatření na americké zboží do výše 4,042 mld. USD, tj. do výše ročního objemu exportních daňových úlev ve prospěch amerických firem.

Připravilo obchodně ekonomické oddělení [ZÚ Washington](http://ZU.Washington)

Zdroj: MZV ČR